

Co je „harm reduction“? Stanovisko Mezinárodní asociace pro harm reduction (IHRA)

A POSITION STATEMENT FROM THE IHRA

International Harm Reduction Association, London, England

Termínem „harm reduction“ se označují koncepce, programy a činnosti směřující k minimalizaci škod souvisejících s užíváním psychoaktivních látek u osob, které nejsou schopny nebo ochotny s užíváním přestat. Určujícím rysem je spíše důraz na prevenci rizik či škod a zaměření na osoby, které v užívání drog pokračují, než na prevenci užívání drog jako takového.

O harm reduction se začalo hojně diskutovat poté, kdy byla poprvé pojmenována hrozba šíření viru HIV mezi injekčními uživateli drog a od nich pak následně mezi všeobecnou populací. Podobné přístupy se však již dlouhou dobu uplatňují v mnoha dalších kontextech v souvislosti s nejrůznějšími návykovými látkami.

Harm reduction doplňuje přístupy, jejichž cílem je eliminovat či minimalizovat celkovou míru spotřeby návykových látek. Vychází z předpokladu, že mnoho lidí na celém světě nadále užívá psychoaktivní látky navzdory všem intenzivním snahám zabránit tomu, aby lidé s užíváním drog začínali nebo v něm pokračovali. Přístup harm reduction počítá s tím, že mnozí lidé, kteří drogy užívají, nejsou schopni nebo ochotni se drog ze dne na den vzdát. Je důležité, aby osoby, které mají problémy s drogami, měly přístup ke kva-

litní léčbě. Mnohé z těchto osob však nejsou schopny nebo ochotny léčbu podstoupit. Většina lidí, kteří drogy užívají, navíc žádnou léčbu nepotřebuje. Uživatelům drog je zapotřebí poskytnout možnost snížit rizika vyplývající z pokračujícího užívání drog a eliminovat újmu, kterou by tito lidé mohli přivodit sobě i druhým. Je proto nezbytně nutné, aby byly běžně dostupné informace, služby a další intervence vycházející z přístupu harm reduction, které těmto lidem pomohou chránit vlastní zdraví a bezpečnost. Není přípustné nechat lidi trpět nebo umírat, když tomu lze předcházet. Mnozí uživatelé drog dávají přednost laickým a neklinickým metodám, aby omezili svou spotřebu drog nebo aby minimalizovali rizika spojená s jejich užíváním.

V tomto stanovisku jsou představeny hlavní charakteristiky přístupu harm reduction. Dokument je zpracován tak, aby se vztahoval na všechny psychoaktivní látky, včetně nezákonných drog, alkoholu, tabákových výrobků a léků. Konkrétní intervence v rámci minimalizace rizik se mohou u jednotlivých látek lišit. Podrobnější instrukce o intervencích odpovídajících přístupu harm reduction je možné nalézt na internetových stránkách IHRA (www.ihra.net).

Došlo do redakce: 10 / ŘÍJEN / 2010

Překlad: Jitř Bareš

Přijato k tisku: 11 / LISTOPAD / 2010

Korespondenční adresa: IHRA / info@ihra.net / Unit 701, The Chandlery, 50 Westminster Bridge Road, London SE1 7QY, UK